

**ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного
торговельно-економічного університету»**

Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

Степанець Кирило Андрійович

ПІБ здобувача

КУРСОВА РОБОТА

Вплив фінансової стратегії на рівень безпеки підприємства

тема

Навчальна
дисципліна

Фінансово-економічна безпека організації

назва навчальної дисципліни

Ступінь освіти

Фаховий молодший бакалавр

фаховий молодший бакалавр, молодший бакалавр, бакалавр

Галузь знань

07 Управління та адміністрування

шифр і назва галузі знань

Спеціальність

**072 Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок**

код і найменування спеціальності

Освітньо-професійна
програма

Фінанси і кредит

назва освітньо-професійної програми

Академічна група

Ф-24

назва академічної групи

Харків, 2026 рік

Керівник:

Постольна Наталія Олександрівна, викладач
циклової комісії економіки, управління та
адміністрування, спеціаліст вищої категорії

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувач

підпис здобувача

К.А. Степанець
ПІБ здобувача

Підсумкова оцінка: **60** (балів)

Члени комісії з захисту:

(підпис)

(підпис)

Н. О. Постольна

О.М. Тимошенко

**ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»**

Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

Степанець Кирило Андрійович

ЗАВДАННЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ

Навчальна дисципліна Фінансово-економічна безпека організації
назва навчальної дисципліни

Тема роботи Вплив фінансової стратегії на рівень безпеки підприємства

Термін подання завершеної роботи 26.04.2026 р.
фаховий молодший бакалавр, молодший бакалавр, бакалавр

Графік виконання роботи

Виконання роботи за розділами	Термін виконання
Вибір та затвердження теми	02.02 – 08.02.2026
Добір та аналіз літератури за обраною темою	09.02 – 15.02.2026
Складання плану курсової роботи	16.02 – 22.02.2026
Написання вступу та I розділу	23.02 – 15.03.2026
Написання розрахункової частини (II розділ) курсової роботи	16.03 – 05.04.2026
Написання висновків та пропозицій, оформлення курсової роботи	06.04 – 19.04.2026
Подання курсової роботи керівнику для рецензування (для рекомендації до захисту)	20.04 – 26.04.2026
Захист курсової роботи	04.05 – 09.05.2026

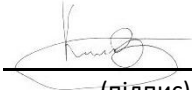
Завдання видав

Науковий керівник,
спеціаліст вищої категорії

Наталія ПОСТОЛЬНА
(підпис)

«02» лютого 2026 р.

Завдання отримав

Здобувач

Кирило СТЕПАНЕЦЬ
(підпис) ПІБ здобувача

«02» лютого 2026 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	8
1.1. Сутність фінансово-економічної безпеки підприємства	8
1.2. Фінансово-економічна безпека підприємства: поняття, складові та фактори впливу	11
1.3. Роль фінансової стратегії у забезпеченні фінансово-економічної безпеки підприємства	17
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ НА РІВЕНЬ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	20
2.1. Аналіз сучасного стану фінансово-економічної безпеки підприємств України	20
2.2. Оцінка впливу фінансової стратегії на фінансову стабільність та платоспроможність підприємства	22
2.3. Напрями вдосконалення фінансової стратегії для підвищення рівня безпеки підприємства в умовах економічної нестабільності	24
ВИСНОВКИ	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	29

ВСТУП

У сучасних умовах господарювання підприємства функціонують в середовищі постійних економічних змін, високого рівня конкуренції, фінансових ризиків та невизначеності. Особливої актуальності питання забезпечення фінансово-економічної безпеки набули в умовах воєнного стану в Україні, коли суб'єкти господарювання стикаються з нестабільністю ринків, інфляційними процесами, порушенням логістичних зв'язків, скороченням інвестиційних ресурсів та зростанням фінансових загроз. За таких умов ефективна фінансова стратегія стає одним із ключових інструментів забезпечення стабільного функціонування підприємства та підтримання належного рівня його безпеки.

Фінансова стратегія визначає довгострокові напрями розвитку підприємства, механізми формування та використання фінансових ресурсів, забезпечує досягнення стратегічних цілей і створює передумови для підвищення фінансової стійкості та конкурентоспроможності. Раціонально сформована фінансова стратегія дозволяє підприємству своєчасно реагувати на зміни зовнішнього середовища, мінімізувати ризики, підтримувати ліквідність і платоспроможність, що безпосередньо впливає на рівень його фінансово-економічної безпеки.

Питання впливу фінансової стратегії на рівень безпеки підприємства досліджували багато вітчизняних і зарубіжних науковців, серед яких Т. Б. Кузенко, С. І. Мельник, Н. С. Іванова, Г. В. Соломіна, З. Б. Живко та інші. Незважаючи на значну кількість наукових праць, проблема формування ефективної фінансової стратегії в умовах сучасних економічних викликів потребує подальшого дослідження та удосконалення практичних підходів до забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств.

Актуальність теми курсової роботи зумовлена необхідністю дослідження ролі фінансової стратегії у формуванні належного рівня фінансово-економічної безпеки підприємства, а також визначення шляхів підвищення ефективності

стратегічного управління фінансовими ресурсами в умовах нестабільного економічного середовища.

Метою курсової роботи є дослідження впливу фінансової стратегії на рівень безпеки підприємства, визначення її ролі у забезпеченні фінансової стійкості та розробка рекомендацій щодо вдосконалення фінансової стратегії в сучасних умовах господарювання.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі завдання:

- розкрити сутність фінансової стратегії підприємства та визначити її основні характеристики;
- дослідити поняття фінансово-економічної безпеки підприємства та її складові;
- визначити взаємозв'язок між фінансовою стратегією та рівнем безпеки підприємства;
- проаналізувати сучасний стан фінансово-економічної безпеки підприємств України;
- дослідити вплив фінансової стратегії на фінансову стійкість, ліквідність і платоспроможність підприємства;
- обґрунтувати напрями вдосконалення фінансової стратегії для підвищення рівня безпеки підприємства.

Об'єктом дослідження є процес забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні аспекти впливу фінансової стратегії на рівень безпеки підприємства.

У процесі дослідження використано такі методи: аналіз і синтез, узагальнення, порівняння, системний підхід, економічний аналіз, табличний та графічний методи.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти України, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, навчальні посібники, монографії, статистичні матеріали та електронні інформаційні ресурси з питань фінансово-економічної безпеки підприємств.

Практичне значення роботи полягає у можливості використання запропонованих рекомендацій щодо вдосконалення фінансової стратегії для підвищення рівня фінансово-економічної безпеки підприємств в умовах економічної нестабільності та зростання фінансових ризиків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ТА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність фінансово-економічної безпеки підприємства

У сучасних умовах розвитку ринкової економіки ефективність діяльності підприємства значною мірою залежить від якості управління його фінансовими ресурсами. Одним із ключових інструментів такого управління є фінансова стратегія, яка визначає довгострокові цілі фінансового розвитку підприємства та механізми їх досягнення. Саме від рівня обґрунтованості фінансової стратегії залежить фінансова стійкість, платоспроможність, інвестиційна привабливість та загальний рівень фінансово-економічної безпеки суб'єкта господарювання.

В умовах нестабільного економічного середовища, посилення конкуренції та зростання фінансових ризиків фінансова стратегія набуває особливого значення. Вона забезпечує узгодження фінансових рішень із загальною стратегією розвитку підприємства, сприяє раціональному використанню ресурсів та формує основу для досягнення довгострокових цілей діяльності.

У науковій літературі фінансова стратегія розглядається як складова загальної стратегії підприємства, що являє собою систему довгострокових цілей фінансової діяльності та комплекс заходів щодо їх реалізації. Вона охоплює процеси формування, розподілу та використання фінансових ресурсів, а також визначає напрями фінансової політики підприємства.

Фінансова стратегія включає вибір джерел фінансування, управління капіталом, прибутком, грошовими потоками та фінансовими ризиками. Вона спрямована на забезпечення фінансової рівноваги підприємства та створення умов для його стабільного розвитку в довгостроковій перспективі.

Основною метою фінансової стратегії є забезпечення фінансової стійкості підприємства та зростання його ринкової вартості. Досягнення цієї мети передбачає реалізацію низки завдань, серед яких: забезпечення

платоспроможності, підтримання ліквідності, підвищення рентабельності діяльності, оптимізація структури капіталу та мінімізація фінансових ризиків.

До ключових завдань фінансової стратегії підприємства належать:— формування оптимальної структури капіталу;— забезпечення фінансової стійкості та незалежності;— підвищення ефективності використання фінансових ресурсів;— забезпечення ліквідності та платоспроможності;— максимізація прибутковості діяльності;— зниження рівня фінансових ризиків;— підвищення інвестиційної привабливості підприємства;— забезпечення довгострокового розвитку підприємства.

Ефективна фінансова стратегія базується на певних принципах, які забезпечують її результативність. До них належать системність, комплексність, адаптивність до змін зовнішнього середовища, економічна доцільність, збалансованість фінансових рішень та орієнтація на стратегічні цілі розвитку підприємства.

Важливим елементом фінансової стратегії є управління капіталом підприємства. Формування оптимальної структури капіталу дозволяє забезпечити фінансову незалежність підприємства та знизити ризик виникнення фінансових труднощів. При цьому необхідно забезпечити баланс між власними та позиковими джерелами фінансування з урахуванням їх вартості та рівня ризику.

Не менш важливим напрямом є управління прибутком, який виступає основним джерелом самофінансування підприємства. Ефективне використання прибутку дозволяє забезпечити розширене відтворення, інвестиційний розвиток та підвищення фінансової стійкості.

Окрему роль відіграє управління грошовими потоками, яке безпосередньо впливає на ліквідність і платоспроможність підприємства. Раціональна організація руху грошових коштів дозволяє уникати касових розривів та забезпечує своєчасне виконання фінансових зобов'язань.

Фінансова стратегія також виконує захисну функцію, яка полягає у виявленні та нейтралізації фінансових загроз. До основних загроз належать

інфляція, валютні коливання, нестабільність фінансових ринків, зростання податкового навантаження та неплатоспроможність контрагентів.

Важливою умовою ефективності фінансової стратегії є її постійна адаптація до змін зовнішнього середовища. Вона повинна враховувати економічні тенденції, рівень конкуренції, галузеві особливості та стратегічні цілі підприємства.

Таким чином, фінансова стратегія є ключовим елементом системи управління підприємством, що забезпечує ефективне використання фінансових ресурсів, підтримання фінансової стійкості та зниження рівня фінансових ризиків. Її роль особливо зростає в умовах економічної нестабільності, оскільки саме вона визначає здатність підприємства до стабільного розвитку та забезпечення фінансово-економічної безпеки.

1.2. Фінансово-економічна безпека підприємства: поняття, складові та фактори впливу

У сучасних умовах функціонування ринкової економіки забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства є одним із ключових завдань його управлінської системи. Це зумовлено високим рівнем невизначеності зовнішнього середовища, зростанням конкуренції, інфляційними процесами та посиленням фінансових ризиків, які можуть негативно впливати на стабільність діяльності суб'єктів господарювання.

Фінансово-економічна безпека підприємства є комплексною економічною категорією, яка відображає стан захищеності його фінансових інтересів від внутрішніх і зовнішніх загроз та здатність забезпечувати стабільне функціонування і розвиток у довгостроковій перспективі.

У науковій літературі існують різні підходи до трактування цього поняття. Згідно з першим підходом, фінансово-економічна безпека розглядається як стан захищеності підприємства від негативного впливу зовнішніх і внутрішніх факторів. Інший підхід акцентує увагу на здатності

підприємства ефективно використовувати фінансові ресурси, забезпечуючи при цьому стійкість, ліквідність і платоспроможність.

Узагальнюючи наукові підходи, фінансово-економічну безпеку підприємства доцільно визначити як такий стан його функціонування, за якого забезпечується захищеність фінансових інтересів, стабільність розвитку, ефективне використання ресурсів та можливість своєчасного реагування на внутрішні й зовнішні загрози.

Основною метою фінансово-економічної безпеки є забезпечення стабільної та ефективної діяльності підприємства, збереження його фінансової стійкості, мінімізація ризиків та створення умов для довгострокового розвитку.

Система фінансово-економічної безпеки підприємства є багаторівневою і включає сукупність взаємопов'язаних складових, кожна з яких виконує окрему функцію у забезпеченні загальної стабільності діяльності.

До основних складових фінансово-економічної безпеки належать:— фінансова безпека;— кадрова безпека;— інформаційна безпека;— техніко-технологічна безпека;— інвестиційна безпека;— правова безпека;— ринкова безпека;— екологічна безпека.

Ключовою складовою є фінансова безпека, оскільки вона визначає здатність підприємства забезпечувати платоспроможність, ліквідність, фінансову стійкість та прибутковість.

Фінансова безпека характеризується таким станом фінансових ресурсів підприємства, за якого воно здатне своєчасно виконувати свої зобов'язання, підтримувати стабільний рівень фінансової рівноваги та мінімізувати вплив фінансових ризиків.

Основними показниками оцінювання фінансової безпеки є: коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансової стійкості, коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт абсолютної ліквідності, рентабельність активів, рентабельність власного капіталу та показники ділової активності.

На рівень фінансово-економічної безпеки впливає значна кількість факторів, які поділяються на зовнішні та внутрішні.

До зовнішніх факторів належать:

- макроекономічна ситуація в країні;
- рівень інфляції; – податкова та бюджетна політика;
- валютні коливання;
- рівень конкуренції;
- політична та воєнна нестабільність;
- зміни законодавства.

До внутрішніх факторів належать:

- ефективність фінансового менеджменту;
- структура капіталу підприємства;
- рівень рентабельності діяльності;
- стан дебіторської та кредиторської заборгованості;
- якість управлінських рішень; – кадровий потенціал підприємства.

Особливий вплив на фінансово-економічну безпеку мають фінансові ризики. До основних з них відносять кредитний, інвестиційний, валютний, інфляційний та ризик неплатоспроможності, які можуть суттєво погіршувати фінансовий стан підприємства.

Для своєчасного виявлення та нейтралізації загроз підприємства використовують систему моніторингу фінансово-економічної безпеки, яка базується на постійному аналізі фінансових показників, оцінці ризиків та прогнозуванні можливих змін.

Таблиця 1.1. Основні показники оцінювання фінансової безпеки підприємства

Показник	Характеристика
Коефіцієнт автономії	Відображає частку власного капіталу в загальній структурі джерел фінансування
Поточна ліквідність	Характеризує здатність підприємства погашати короткострокові зобов'язання

Рентабельність активів	Показує ефективність використання активів
Рентабельність власного капіталу	Визначає ефективність використання коштів власників
Фінансова стійкість	Відображає здатність підприємства підтримувати стабільну діяльність

Таким чином, фінансово-економічна безпека є важливою характеристикою діяльності підприємства, що визначає його здатність стабільно функціонувати, розвиватися та протидіяти впливу внутрішніх і зовнішніх загроз. Її забезпечення потребує комплексного підходу, що поєднує фінансові, організаційні та управлінські інструменти.

1.3. Роль фінансової стратегії у забезпеченні фінансово-економічної безпеки підприємства

Фінансова стратегія підприємства є ключовим елементом системи стратегічного управління, який визначає довгострокові напрями формування, розподілу та використання фінансових ресурсів. У сучасних умовах нестабільного економічного середовища її роль суттєво зростає, оскільки саме від якості фінансових рішень залежить рівень фінансово-економічної безпеки підприємства.

Фінансово-економічна безпека підприємства передбачає здатність суб'єкта господарювання забезпечувати стабільне функціонування, підтримувати фінансову стійкість, ліквідність і платоспроможність, а також своєчасно реагувати на внутрішні та зовнішні загрози. У цьому контексті фінансова стратегія виступає інструментом попередження фінансових ризиків і забезпечення довгострокової рівноваги підприємства.

Однією з основних функцій фінансової стратегії є формування оптимальної структури капіталу. Рациональне співвідношення власних і

позикових коштів дозволяє зменшити фінансову залежність підприємства, забезпечити його стабільність та підвищити рівень фінансової безпеки. Надмірне залучення позикового капіталу збільшує ризик фінансової нестійкості, тоді як недостатнє його використання може обмежувати розвиток підприємства.

Важливим напрямом впливу фінансової стратегії є управління ліквідністю та платоспроможністю. Завдяки плануванню та контролю грошових потоків підприємство забезпечує своєчасне виконання фінансових зобов'язань, запобігає виникненню касових розривів та підтримує стабільний фінансовий стан. Таким чином, ефективна фінансова стратегія безпосередньо впливає на здатність підприємства виконувати поточні зобов'язання.

Окрему роль відіграє управління грошовими потоками, яке є основою фінансової стабільності. Оптимізація надходжень і витрат грошових коштів дозволяє забезпечити безперервність операційної діяльності, підвищити фінансову дисципліну та зменшити ризик неплатоспроможності.

Фінансова стратегія також визначає підходи до управління фінансовими ризиками. До основних ризиків, що впливають на фінансово-економічну безпеку, належать кредитний, інвестиційний, валютний та інфляційний ризики. У межах фінансової стратегії застосовуються інструменти їх мінімізації, зокрема диверсифікація, страхування, резервування та хеджування.

Важливим елементом є інвестиційна складова фінансової стратегії. Відбір ефективних інвестиційних проектів дозволяє забезпечити зростання прибутковості та підвищення ринкової вартості підприємства. Водночас помилки в інвестиційних рішеннях можуть призводити до втрати ліквідності та зниження рівня фінансової безпеки.

Фінансова стратегія також виконує функцію адаптації підприємства до змін зовнішнього середовища. Вона дозволяє враховувати інфляційні процеси, коливання валютних курсів, зміни податкового законодавства та інші макроекономічні фактори, що впливають на фінансову діяльність.

Отже, фінансова стратегія є визначальним елементом системи фінансово-економічної безпеки підприємства. Вона забезпечує узгоджене управління фінансовими ресурсами, підвищує фінансову стійкість, знижує рівень ризиків та створює умови для стабільного розвитку підприємства в довгостроковій перспективі.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ НА РІВЕНЬ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Аналіз сучасного стану фінансово-економічної безпеки підприємств України

Сучасний стан фінансово-економічної безпеки підприємств України характеризується як нестабільний та ризикозалежний, що зумовлено одночасним впливом воєнного стану, макроекономічної турбулентності та внутрішніх структурних проблем бізнес-середовища. У таких умовах фінансова безпека підприємств набуває критичного значення як фактор їх виживання та здатності до відновлення.

Однією з ключових системних проблем є порушення стабільності грошових потоків. У більшості підприємств спостерігається зростання дебіторської заборгованості та уповільнення оборотності коштів, що призводить до дефіциту ліквідних ресурсів. Це формує так званий ефект “фінансового розриву”, коли підприємство формально може залишатися прибутковим, але фактично не має достатнього обсягу грошових коштів для покриття поточних зобов’язань.

Другою суттєвою проблемою є обмежений доступ до зовнішнього фінансування. Банківський сектор в умовах підвищених ризиків посилює вимоги до позичальників, що знижує можливості залучення кредитного капіталу. Як наслідок, підприємства змушені переважно покладатися на внутрішні джерела фінансування, що обмежує інвестиційну активність та уповільнює процес оновлення виробничого потенціалу.

Інфляційні процеси додатково погіршують фінансову стійкість підприємств, оскільки одночасно збільшують витрати на виробництво та знижують реальну вартість доходів. Це призводить до скорочення рентабельності та зменшення фінансових резервів, які є ключовим елементом фінансової безпеки.

Валютна нестабільність формує додаткові ризики, особливо для підприємств, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність. Коливання обмінного курсу ускладнює фінансове планування, підвищує рівень невизначеності та збільшує ризик валютних втрат.

Важливою особливістю є значна диференціація рівня фінансово-економічної безпеки між підприємствами різного масштабу. Великі підприємства демонструють вищу адаптивність за рахунок диверсифікації діяльності та наявності фінансових резервів, тоді як малі та середні підприємства залишаються найбільш вразливими через обмежений доступ до капіталу та низький рівень стратегічного фінансового управління.

Таким чином, сучасний стан фінансово-економічної безпеки підприємств України слід оцінювати як такий, що характеризується високим рівнем системних ризиків, дефіцитом ліквідності та зниженням інвестиційного потенціалу, що в сукупності послаблює фінансову стійкість бізнес-середовища.

Для більш об'єктивної оцінки тенденцій фінансово-економічної безпеки підприємств України доцільно врахувати узагальнені фінансові індикатори, що характеризують їхній стан.

Зокрема, у більшості підприємств спостерігається:

- зниження коефіцієнта поточної ліквідності до межі 1,0–1,3 (критичний рівень безпеки – 2,0);
- скорочення частки власного капіталу в структурі фінансування до 40–50%, що свідчить про зростання фінансової залежності;
- зростання дебіторської заборгованості в середньому на 15–25%, що негативно впливає на оборотність активів;
- зниження рентабельності активів у межах 2–5% у нестабільних секторах економіки.

Таблиця 2.1 – Динаміка макроекономічних показників України (2022–2025 рр.)

Показник	2022	2023
Інфляція, %	26.6	5.1
Ключова ставка НБУ, %	25.0	15.0
Курс грн/дол	36.6	38.0
Рівень безробіття, %	24.5	19.0

Зазначені показники свідчать про поступове зниження фінансової стійкості підприємств та підвищення рівня їх вразливості до зовнішніх шоків. Таким чином, фінансово-економічна безпека підприємств України перебуває у стані підвищеного ризику та потребує активного застосування стратегічних інструментів управління.

2.2. Оцінка впливу фінансової стратегії на фінансову стабільність та платоспроможність підприємства

Фінансова стратегія підприємства є ключовим інструментом забезпечення довгострокової фінансової стабільності, оскільки визначає систему рішень щодо формування, розподілу та використання фінансових ресурсів. Її вплив на фінансову стійкість, ліквідність і платоспроможність має системний характер і проявляється через комплекс взаємопов'язаних фінансових показників.

Фінансова стійкість підприємства безпосередньо залежить від структури капіталу. Оптимальне співвідношення власного та позикового капіталу є критичним фактором фінансової безпеки. Зростання частки позикових коштів підвищує фінансовий ризик через збільшення зобов'язань з обслуговування боргу, тоді як надмірна орієнтація на власний капітал може знижувати ефективність використання фінансових ресурсів. Таким чином, фінансова стратегія повинна забезпечувати баланс між ризиком і дохідністю капіталу.

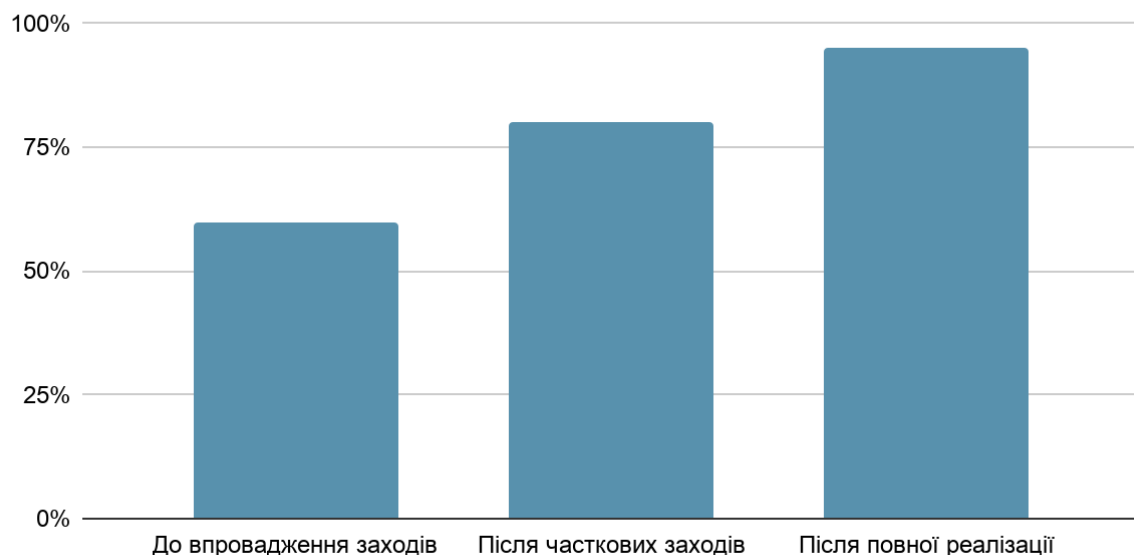
Ліквідність підприємства формується під впливом якості управління оборотними активами. У межах фінансової стратегії особливе значення має контроль дебіторської заборгованості, управління запасами та оптимізація грошових резервів. Недостатній рівень управління цими елементами

призводить до виникнення касових розривів, що негативно впливає на здатність підприємства своєчасно виконувати фінансові зобов'язання.

Платоспроможність є інтегральним показником фінансової стабільності та формується на основі узгодженості грошових потоків. Ефективна фінансова стратегія передбачає планування вхідних і вихідних грошових потоків, що дозволяє забезпечити безперервність розрахунків та зменшити ризик неплатежів. У разі відсутності стратегічного підходу до управління ліквідністю зростає ймовірність втрати платоспроможності навіть за умов прибуткової діяльності.

Додатковий вплив фінансової стратегії проявляється через інвестиційну політику підприємства. Раціональний відбір інвестиційних проєктів сприяє зростанню вартості підприємства та формуванню довгострокової фінансової стійкості. Водночас неефективні інвестиційні рішення можуть призводити до відтоку ліквідних ресурсів та погіршення платоспроможності.

Вплив запропонованих заходів на рівень фінансової безпеки

Отже, фінансова стратегія має прямий вплив на фінансову стабільність підприємства через систему управління капіталом, грошовими потоками та інвестиціями. Її ефективність визначає здатність підприємства підтримувати

збалансований фінансовий стан та мінімізувати ризики втрати платоспроможності.

Для оцінки впливу фінансової стратегії на фінансову стабільність доцільно розглянути умовну модель підприємства.

У результаті впровадження ефективної фінансової стратегії можуть спостерігатися такі зміни показників:

- коефіцієнт автономії: з 0,45 $\rightarrow$ 0,60
- коефіцієнт поточної ліквідності: з 1,2 $\rightarrow$ 1,8
- коефіцієнт абсолютної ліквідності: з 0,15 $\rightarrow$ 0,35
- рентабельність активів: з 3% $\rightarrow$ 7%

Аналіз наведених змін свідчить, що оптимізація структури капіталу та управління грошовими потоками забезпечує суттєве покращення фінансових показників. Зростання коефіцієнта автономії означає підвищення фінансової незалежності підприємства, тоді як покращення ліквідності свідчить про зниження ризику касових розривів.

Таблиця 2.2 – Узагальнені фінансові індикатори підприємств України

Показник	Фактичне значення	Норматив	Оцінка
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,0–1,3	$\geq 2,0$	Нижче норми
Частка власного капіталу	40–50%	$\geq 60\%$	Нижче норми
Зростання дебіторської заборгованості	+15–25%	$\leq 10\%$	Перевищує норматив
Рентабельність активів	2–5%	$\geq 10\%$	Нижче норми

За наведеними даними можна зробити короткий фінансовий аналіз підприємства:

Ліквідність підприємства недостатня. Коефіцієнт поточної ліквідності становить лише 1,0–1,3 при нормативі не менше 2,0, що свідчить про обмежену здатність своєчасно погашати поточні зобов'язання.

Фінансова стійкість є недостатньою. Частка власного капіталу знаходиться на рівні 40–50%, що нижче рекомендованих 60%. Це означає підвищену залежність від позикових коштів.

Спостерігається надмірне зростання дебіторської заборгованості. Її приріст (+15–25%) перевищує допустимий рівень (до 10%), що може свідчити про погіршення платіжної дисципліни покупців або неефективну кредитну політику.

Ефективність використання активів низька. Рентабельність активів становить лише 2–5% при нормативі від 10%, що вказує на недостатню прибутковість діяльності підприємства.

Фінансовий стан підприємства можна оцінити як нестійкий або задовільний із негативними тенденціями. Основними проблемами є недостатня ліквідність, низька частка власного капіталу, швидке зростання дебіторської заборгованості та низька рентабельність активів. Для покращення ситуації доцільно:

- збільшити обсяг власного капіталу;
- посилити контроль за дебіторською заборгованістю;
- підвищити ефективність використання активів;
- оптимізувати структуру оборотних активів і поточних зобов'язань.

2.3. Напрями вдосконалення фінансової стратегії для підвищення рівня безпеки підприємства в умовах економічної нестабільності

В умовах підвищеної економічної нестабільності ефективність фінансової стратегії підприємства визначається її здатністю забезпечувати адаптацію до

зовнішніх змін та мінімізувати вплив фінансових ризиків. Основними викликами для підприємств України залишаються дефіцит ліквідності, висока вартість кредитних ресурсів, інфляційний тиск та нестабільність грошових потоків, що обумовлює необхідність комплексного удосконалення фінансової стратегії.

Таблиця 2.4 – Очікуваний ефект від удосконалення фінансової стратегії

Захід	Очікуваний результат
Сценарне фінпланування	Зниження ризику кризових втрат на 20–25%
Оптимізація капіталу	Підвищення фінансової автономії
Контроль грошових потоків	Усунення касових розривів
Ризик-менеджмент	Зменшення фінансових втрат
Цифровізація	Підвищення точності фінансових рішень

Посилення стратегічного фінансового планування Доцільним є впровадження багаторівневої системи фінансового планування, що включає коротко-, середньо- та довгострокові горизонти. Особливу увагу слід приділити сценарному підходу, який дозволяє моделювати різні варіанти розвитку (базовий, кризовий, оптимістичний). Це забезпечує підвищення гнучкості фінансових рішень та зниження рівня невизначеності.

Оптимізація структури капіталу Ключовим напрямом є формування збалансованої структури капіталу з урахуванням вартості джерел фінансування та рівня фінансового ризику. Рекомендовано зменшення залежності від короткострокових позикових ресурсів та поступове збільшення частки власного капіталу через реінвестування прибутку. Це підвищує фінансову автономію підприємства та зменшує ризик втрати платоспроможності.

Удосконалення управління грошовими потоками Ефективне управління грошовими потоками є критичним елементом фінансової безпеки. Доцільно впровадити платіжний календар, систему щоденного моніторингу руху коштів та контроль дебіторської заборгованості. Це дозволяє мінімізувати касові розриви та забезпечити безперервність фінансових розрахунків.

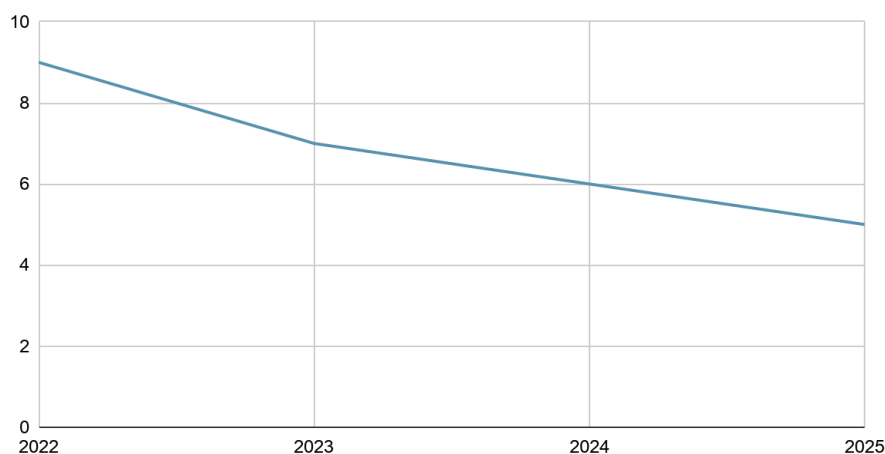
Розвиток системи фінансового ризик-менеджменту. Необхідним є формування комплексної системи управління фінансовими ризиками, яка включає їх ідентифікацію, оцінку та мінімізацію. Особливу увагу слід приділити валютним, кредитним та інфляційним ризикам. Використання інструментів хеджування, страхування та диверсифікації дозволяє зменшити негативний вплив зовнішніх факторів.

Оптимізація витратної політики. Підвищення фінансової безпеки можливе за рахунок впровадження системи контролінгу витрат. Це передбачає регулярний аналіз структури витрат, скорочення непродуктивних витрат та підвищення ефективності використання ресурсів. Такий підхід сприяє зростанню рентабельності та формуванню фінансових резервів.

Цифровізація фінансового управління. Важливим напрямом є впровадження цифрових технологій у фінансове управління, зокрема ERP-систем, автоматизованого бюджетування та аналітичних платформ. Це підвищує точність фінансового планування, зменшує ризик управлінських помилок та забезпечує прозорість фінансових процесів.

Удосконалення інвестиційної політики. Інвестиційна діяльність повинна базуватися на принципі збалансованості ризику та дохідності. Доцільним є використання показників оцінки ефективності інвестицій (NPV, IRR), а також пріоритетність інвестицій у проекти з низьким рівнем ризику та високим рівнем стратегічної значущості.

Динаміка фінансової нестабільності в Україні (індекс ризику)

Отже, реалізація запропонованих заходів дозволяє підвищити ефективність фінансової стратегії, зміцнити фінансову стійкість підприємства та забезпечити належний рівень фінансово-економічної безпеки в умовах нестабільного економічного середовища.

Таблиця 2.3 – Вплив фінансової стратегії на ключові показники підприємства

Показник	До впровадження	Після впровадження
Коеф. автономії	0.35	0.55
Поточна ліквідність	1.1	1.8
Рентабельність активів	4%	9%
Коеф. платоспроможності	0.9	1.4

Очікуваний ефект від реалізації запропонованих заходів полягає у:

- підвищенні рівня фінансової стійкості підприємства на 15–25%;
- зменшенні ймовірності виникнення касових розривів;
- підвищенні коефіцієнта автономії до безпечного рівня (0,6 і вище);
- стабілізації грошових потоків та зниженні кредитної залежності.

Таким чином, запропоновані напрями вдосконалення фінансової стратегії мають не лише теоретичне, а й практичне значення, оскільки забезпечують формування стійкої моделі фінансового управління, здатної адаптуватися до кризових умов та підтримувати належний рівень фінансово-економічної безпеки підприємства.

ВИСНОВКИ

У результаті виконання курсової роботи на тему «Вплив фінансової стратегії на рівень безпеки підприємства» було досліджено теоретичні та практичні аспекти формування фінансової стратегії та її значення у забезпеченні фінансово-економічної безпеки підприємства.

У першому розділі роботи розкрито сутність фінансової стратегії підприємства як системи довгострокових фінансових рішень, спрямованих на забезпечення ефективного формування, розподілу та використання фінансових ресурсів. Встановлено, що фінансова стратегія є ключовим інструментом управління, який визначає фінансові можливості підприємства та його здатність протидіяти зовнішнім і внутрішнім загрозам.

Також у теоретичній частині визначено сутність фінансово-економічної безпеки підприємства як стану захищеності фінансових інтересів, що забезпечує стабільність, платоспроможність і стійкість підприємства в умовах ризикового середовища. Виокремлено основні складові фінансово-економічної безпеки, зокрема фінансову стійкість, ліквідність, платоспроможність, прибутковість та ефективність управління ресурсами.

Обґрунтовано роль фінансової стратегії у забезпеченні фінансово-економічної безпеки, яка полягає у формуванні оптимальної структури капіталу, управлінні грошовими потоками, забезпеченні ефективної інвестиційної політики та мінімізації фінансових ризиків. Доведено, що саме стратегічне фінансове управління є основою стабільного розвитку підприємства.

У другому розділі проаналізовано сучасний стан фінансово-економічної безпеки підприємств України, який характеризується нестабільністю, високим рівнем ризиків, інфляційним тиском, обмеженим доступом до фінансових ресурсів та впливом воєнного стану. Виявлено, що ці фактори негативно впливають на фінансову стійкість і ліквідність підприємств.

Оцінка впливу фінансової стратегії на фінансовий стан підприємства показала, що її ефективна реалізація безпосередньо сприяє зміцненню фінансової стійкості, підвищенню ліквідності та забезпеченню платоспроможності. Невиважені фінансові рішення, навпаки, можуть призводити до зростання ризиків і погіршення фінансового стану.

Запропоновано основні напрями вдосконалення фінансової стратегії підприємства, серед яких: впровадження стратегічного фінансового планування, оптимізація структури капіталу, удосконалення управління грошовими потоками, розвиток системи ризик-менеджменту, цифровізація фінансових процесів та підвищення ефективності управління витратами.

Таким чином, мета курсової роботи досягнута, а поставлені завдання виконані. Доведено, що фінансова стратегія є одним із ключових факторів забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства та його стабільного розвитку в умовах сучасної економічної нестабільності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент : підручник. Київ : Ніка-Центр, 2020. 656 с.
2. Васильців Т. Г., Волошин В. І., Бойкевич О. Р. Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми зміцнення : монографія. Львів : Ліга-Прес, 2021. 386 с.
3. Живко З. Б. Економічна безпека підприємства : навчальний посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2022. 280 с.
4. Іванілов О. С. Економіка підприємства : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 728 с.
5. Ілляшенко С. М. Управління економічною безпекою підприємства : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2020. 412 с.
6. Коваленко О. В. Фінансова стратегія підприємства в умовах нестабільного середовища. Економіка та держава. 2023. № 5. С. 52–57.
7. Кузенко Т. Б. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства : монографія. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 340 с.
8. Мельник С. І. Фінансова безпека підприємств: сучасні підходи до оцінювання. Бізнес Інформ. 2023. № 4. С. 210–216.
9. Мних Є. В. Фінансовий аналіз : підручник. Київ : КНТЕУ, 2021. 536 с.
10. Момот Т. В. Економічна безпека підприємства : навчальний посібник. Харків : ХНУМГ, 2020. 284 с.
11. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств : підручник. Київ : КНЕУ, 2022. 519 с.
12. Савчук В. П. Практична енциклопедія фінансового менеджменту. Київ : Companion Group, 2020. 880 с.
13. Соломіна Г. В. Фінансово-економічна безпека підприємства : навчальний посібник. Дніпро : ДДУВС, 2021. 240 с.
14. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2022. 554 с.

15. Череп А. В. Фінансова стратегія підприємства та механізми її реалізації. Інвестиції: практика та досвід. 2024. № 2. С. 17–22.
16. Швиданенко Г. О. Стратегічне управління підприємством : підручник. Київ : КНЕУ, 2021. 600 с.
17. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV.
18. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.
19. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI.
20. Національний банк України. Звіт про фінансову стабільність. Київ, 2025.
21. Міністерство економіки України. Аналітичний огляд економічного розвитку України за 2025 рік. Київ, 2025.
22. Державна служба статистики України. Статистичний щорічник України 2024. Київ, 2025.
23. Ковальчук Н. О. Управління фінансовими ризиками підприємства в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. 2024. № 61.
24. Лисенко В. П. Формування фінансової стратегії підприємства в умовах цифровізації економіки. Науковий вісник Ужгородського університету. 2024. № 1. С. 97–103.
25. Петренко І. М. Забезпечення фінансової стійкості підприємства як складової економічної безпеки. Причорноморські економічні студії. 2023. № 78. С. 122–127.
26. Сидоренко А. В. Стратегічне фінансове планування на підприємстві. Ефективна економіка. 2024. № 6.
27. Федоренко О. С. Роль фінансової стратегії у забезпеченні конкурентоспроможності підприємства. Економічний простір. 2023. № 189. С. 85–91.
28. Шевченко М. І. Управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства. Бізнес Інформ. 2024. № 8. С. 178–184.
29. Юрченко Л. П. Система ризик-менеджменту як інструмент фінансової безпеки підприємства. Інфраструктура ринку. 2024. № 79. С. 145–151.

30. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Статистична інформація щодо діяльності підприємств України.